

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209

**CHIȘINĂU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209

Nr 4-35/1-3199 din 05.11.23

Curtea Constituțională
Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28, MD-2004

Curtea de Apel Chișinău vă expediază, pentru examinare conform competenței, sesizarea formulată de Partidul Politic „Șansă”, în cadrul examinării cauzei civile la acțiunea înaintată de Partidul Politic „Șansă” către Comisia pentru Situații Excepționale a RM, terț Serviciul de Informații și Securitate, privind anularea dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.92 din 03 noiembrie 2023.

Anexe:

1. Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 05.11.2023 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (6 file);
2. Sesizarea (13 file).

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Ina Dutca

p/k 08:00

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	<i>2409</i>	
" 06 "	<i>11</i>	<i>2023</i>

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ nr.116/2018

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Denumire și sediu

**Comisia pentru Situații Excepționale-
Piața Marii Adunări Naționale,1**

2. Numărul și data înregistrării

3. Componenta și Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1340/2001 (ultima modificarea/actualizarea componentei CSE aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.122/2022)

4. Președintele al Comisiei pentru Situații Excepționale Prim-ministru Dorin RECEN

5. Telefon și e-mail

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La data de 4 noiembrie 2023 Partidul Politic "Șansă" a înaintat acțiune în
contencios administrativ împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a

Republicii Moldova privind contestarea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 92 din 03.11.2023.

De notat că, Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova contestată a fost emisă **în conformitate** cu art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 privind declararea stării de urgență, hotărârile Parlamentului privind prelungirea stării de urgență nr. 105/2022, nr. 163/2022, nr. 245/2022, 278/2022, nr. 330/2022, nr. 12/2023, nr. 67/2023, nr. 133/2023, nr. 244/2023, nr. 274/2023, pct. 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001, *în contextul pericolelor deosebit de grave la adresa securității naționale*, prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate (scrisoarea nr. E/11772 din 03.11.2023).

În contextul pericolelor deosebit de grave la adresa securității naționale, prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate (scrisoarea nr. E/11772 din 03.11.2023), precum și ținându-se cont de faptul că în perioada recentă, datorită eforturilor conjugate ale Serviciului de Informații și Securitate și ale altor autorități publice competente, au fost identificate acțiuni ale unor concurenți electorali care atentează grav și într-o manieră ireversibilă asupra desfășurării neviciate a exercițiului electoral, prin alterarea masivă, la nivel național, a voinței libere a cetățenilor și utilizarea, în acest sens, a unor metode interzise de lege care nu corespund conceptului de desfășurare corectă a unei campanii electorale, reținându-se considerentul că, referitor la acțiunile respective, există indicii temeinice și documentate că acestea au fost comise de către concurenții electorali cu sprijinul și implicarea unor persoane și entități din exteriorul Republicii Moldova, care urmăresc să afecteze desfășurarea normală a proceselor democratice din țară și să creeze riscuri iminente pentru securitatea națională, integritatea teritorială, bunăstarea economică a țării și ordinea publică, pe fundalul unei grave crize de securitate la nivel regional, generată de agresiunea armată a Ucrainei de către Federația Rusă, concluzii care se fundamentează pe faptul că, în contextul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, în conformitate cu **Legea privind Serviciul de Informații Securitate al Republicii Moldova nr. 136/2023 și Legea securității statului nr. 618/1995, în special art. 4 alin. (2) lit. I)** din această lege, Serviciul de Informații și Securitate a identificat activități de **influențare a proceselor electorale pe tot teritoriul țării în scopul promovării intereselor statului străin** – Federația Rusă – prin intermediul unui grup criminal organizat condus de cetățeanul Ilan ȘOR și, în acest sens, în temeiul art. 28 al Codului electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022, Serviciul de Informații și Securitate, de comun cu Inspectoratul General al Poliției, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție, a depistat și a documentat oferirea către Partidul Politic „ȘANSA”, care participă la alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023 și este controlat de Ilan ȘOR, a fondurilor financiare în proporții deosebit de mari, de proveniență externă, și utilizarea acestora de către

concurrentul electoral contrar procedurilor stabilite de legislație, prin subminarea proceselor democratice, implicit cele electorale (fonduri care au fost utilizate de către concurrentul electoral pentru finanțarea ilegală a campaniei electorale pe coordonatele de corupere politică a candidaților; corupere alegătorilor și manipularea opiniei publice), reieșind că, în exercițiul atribuției sale legale de prevenire a pericolelor deosebite pentru securitatea statului, Serviciul semnalează că prin obiectivul grupului criminal organizat de preluare a puterii în stat utilizând instrumente hibride (prin mijloace manipulative și finanțare ilicită în campanie electorală), se creează premise că, la indicația factorului extern, să fie aplicate scenarii cu impact asupra valorilor și ordinii constituționale - care se încadrează, **conform art. 4 alin. (2) lit. a) din Legea securității statului nr. 618/1995, în calificativul de pericol deosebit pentru securitatea statului** - subminarea ori lichidarea, prin orice formă, a suveranității, independenței sau integrității și unității teritoriale a statului Comisia a dispus:

1.1. Prin derogare de la prevederile art. 72 alin. (4), art.102 alin. (2) și (5) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022, se anulează înregistrarea concurenților electorali desemnați de către Partidului Politic „Șansa” în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023.

1.2. Comisia Electorală Centrală, prin intermediul consiliilor electorale de circumscripție, va asigura informarea imediată despre prezenta măsură a tuturor birourilor electorale ale secțiilor de votare, care, cel târziu până la sfârșitul zilei de 4 noiembrie 2023, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (4) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022, vor aplica ștampila cu mențiunea „Retras” în toate buletinele de vot, în dreptul tuturor concurenților electorali din partea Partidului Politic „ȘANSĂ”.

Reliefăm că, Comisia pentru Situații Excepționale, în perioada respectivă, a acționat într-un mod transparent, iar derogările de la cadrul legal care au fost făcute au fost proporționale și necesare pentru gestionarea și depășirea situației de urgență și nu au depășit limitele mandatului atribuit de către Parlament.

C. Obiectul sesizării

Art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ nr.116/2018

Potrivit art. 225 din Codul Administrativ

(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;
- b) a luat în considerare toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

(3) În cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe:

- a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul;
- b) competența autorității publice de a emite actul;
- c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ;
- d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite;
- e) proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.

Prin poziția sa Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a prezenta argumente necesare instanței de judecată care poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe:

- a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul;*
- b) competența autorității publice de a emite actul;*
- c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ;*
- d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite;*
- e) proporționalitatea, în conformitate cu art. 29, a măsurilor adoptate prin act administrativ."*

În legătură cu aspectul referitor la **proporționalitatea**, în conformitate cu art. 29 din *Codul administrativ*, a măsurilor adoptate prin act administrativ, vom remarca următoarele.

Prevederile art. 29 din *Codul administrativ* stabilesc că „(1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:

- a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;
- b) este necesară pentru atingerea scopului;
- c) este rezonabilă.

(3) *Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.* ”

Considerăm că **art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ și anume** exercitarea controlului judecătoresc referitor la proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrative poate ridica o problemă din perspectiva independenței organelor de drept, inclusiv din sistemul organelor securității statului care au proceduri speciale.

În legătură cu aspectul referitor la **proporționalitatea**, în conformitate cu art. 29 din *Codul administrativ*, a măsurilor adoptate prin act administrativ, vom remarca următoarele.

Prevederile art. 29 din *Codul administrativ* stabilesc că „(1) *Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.*

(2) *O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:*

a) *este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;*

b) *este necesară pentru atingerea scopului;*

c) *este rezonabilă.*

(3) *Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.* ”.

Prin prisma acestor cerințe stabilite de către *Codul administrativ*, conchidem că aprecierea proporționalității măsurilor dispuse prin intermediul *Dispoziției CSE nr. 92/2023* nu poate fi realizată în abstract, fără analiza considerentelor expuse anterior referitoare la scopul intervențiilor realizate de CSE și la caracterul de *ultima ratio* a acestor intervenții.

Potrivit Articolul 12¹ din CPC al RM

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea îndeplinirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității:

- a) legilor și hotărârilor Parlamentului;
- b) decretelor Președintelui Republicii Moldova;
- c) hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată asupra actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție:

- a) în vigoare;
- b) care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă în soluționarea cauzei.

Reliefăm că obiectul excepției și anume art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ nr.116/2018 intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către reprezentanții pârâtului (Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova) pe cauza examinată la Curtea de Apel în procedura contencios administrativ. Totodată prevederile contestate și anume art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ nr.116/2018 urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei intentate la acțiunea Partidul Politic "Șansă" în contencios administrativ împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind contestarea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 92 din 03.11.2023 (**cauza 3a-193/23**).

Conex reliefăm că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate și anume art.225 alin.3 lit e) din Codul Administrativ nr.116/2018.

Prin hotărârea CC nr. 17/2020 Curtea a hotărât:

1. Se admit parțial sesizările depuse de către dnii Andrian Candu, Sergiu Sîrbu, Corneliu Padnevici, dna Eleonora Graur și dl Chiril Moțpan, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Se recunosc constituționale articolele 20 lit.k), 22 alin.(1) lit.i), 24 lit.g) și 25 lit.j) din Legea nr.212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război și textul "altor acțiuni necesare" de la Articolul 2 pct.12) din Hotărârea Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, în măsura în care: (a) autoritățile responsabile de gestionarea stării de urgență îndeplinesc doar atribuții, măsuri sau acțiuni necesare realizării scopurilor care au stat la baza declarării stării de urgență; (b) atribuțiile, măsurile sau acțiunile necesare nu depășesc sfera de competență a puterii executive, și (c) Parlamentul poate exercita un control efectiv al măsurilor în discuție.

3. Se declară neconstituțional articolul 225 alin.(3) din Codul administrativ în partea în care limitează competența instanțelor de judecată de a efectua controlul proporționalității măsurilor dispuse de către autoritatea publică.

Menționăm că prin Legea RM nr.155/2022 Art.XLVIII a fost modificat – Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 după cum urmează: La articolul 225, alineatul (3) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.”

Astfel, menționăm că prin Hotărâre CC nr. 17/2020 Curtea nu s-a pronunțat referitor la prevederile contestate și adoptate de organul legislativ în anul 2022 și anume expres stipulate în art.225 alin.3) lit e. **”proporționalitatea, în conformitate cu art. 29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.”.**

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, *judecătorii nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale*, decât doar în cazul neîntririi condițiilor menționate la punctul 4. În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, *instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.*

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prezenta excepție de neconstituționalitate se invocă în contextul în care, în opinia autorului acesteia, prevederile actuale ale art. 225 alin. (3) lit. e) din Codul

administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, contravin prevederilor art. 6 (separația și colaborarea puterilor în stat) și ale art. 23 alin. (2) (cerința constituțională privind claritatea și accesibilitatea legii) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, cu referire la incidența prevederilor art. 6 din Constituția Republicii Moldova, remarcăm faptul că acesta consacră unul din principiile fundamentale pentru funcționarea democratică a statului și anume cel al separației și colaborării puterilor în stat, ce stabilește că *„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”*

Referitor la acest principiu, doctrina a reținut că *„Principiul separației puterilor în stat a devenit o dogmă a democrațiilor liberale și garanția esențială a securității individului în raporturile lui cu puterea. Legislatorul constituțional subliniază totodată necesitatea colaborării puterilor, sub aspectul interacțiunii care se manifestă prin anumite implicații reciproce în sfera de activitate a autorităților, statuând echilibrul puterilor în stat. Separația și colaborarea puterilor, de rând cu principiul legalității, principiul democratismului, principiul științific, constituie ideea și teza fundamentală care stau la baza construcției și activității aparatului de stat, dezvăluind esența și destinația acestuia.”*¹. Tot, ea a analizat și a stabilit reperele necesare pentru înțelegerea corectă a acestui principiu, precizând că *„Problema separației puterilor și principiul ce se află la baza ei necesită a fi analizate separat. Statul, ca entitate politico-juridică și structură socială, are de îndeplinit mai multe funcții, trei dintre acestea fiind principale:*

– *funcția legislativă, realizată prin emiterea (edictarea) regulilor general-obligatorii (legilor);*

– *funcția executivă, realizată prin aplicarea sau executarea actelor legislative;*

– *funcția jurisdicțională, exprimată prin rezolvarea litigiilor care apar în procesul aplicării și realizării actelor normative.*

Pentru exercitarea fiecăreia dintre aceste funcții, există, respectiv, o anumită putere: legislativă (care este și reprezentativă), executivă și judecătorească, fiecare fiind încredințată unor autorități distincte:

– *puterea legislativă – reprezentanților poporului, adunării reprezentanților (Parlamentului);*

– *puterea executivă – șefului de stat și executivului (Guvernului);*

¹ Constituția Republicii Moldova. Comentariu, grup de autori, editura ARC, 2012, pag. 41.

– puterea judecătorească – instanțelor judecătorești.

În Republica Moldova, conform Constituției, puterile se identifică astfel: puterea legislativă – cu Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ (art. 60 – art. 76); puterea executivă – cu Președintele Republicii Moldova (aflat în fruntea puterii executive, dar nu și în cea de șef al Guvernului), Guvernul și administrația publică (art. 77 – art. 103; art. 107 – art. 113); puterea judecătorească – cu autoritățile judecătorești, reprezentate de Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel și judecătoriile de drept comun sau specializate (art. 114 – art. 121).

Între puterile menționate trebuie să existe un echilibru, care reprezintă o condiție a armoniei sociale și o garanție a libertății, un impediment al acaparării întregii puteri de stat și al abuzului de ea. Echilibrul se realizează prin stabilirea atribuțiilor fiecărei puteri și separația lor strictă, prin înzestrarea fiecăreia cu mijloace eficiente de control asupra celorlalte. Prin urmare, autonomia puterilor este relativă, între ele existând o interdependență. Separația lor rigidă, fără a se asigura o colaborare intensă, nu va avea niciun avantaj și nu va fi eficientă.

Deși se utilizează noțiunea puteri, nu înseamnă că este vorba despre separarea componentelor puterii de stat, deoarece, după cum s-a menționat anterior, puterea de stat derivă din suveranitatea națională și aparține exclusiv unui singur titular, poporul Republicii Moldova. Când se vorbește despre puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească, se are în vedere că puterea de stat este exercitată în numele poporului de anumite autorități, care, dacă erau separate totalmente și absolut, nu ar fi putut realiza nici măcar prerogativele ce le revin nemijlocit, cu atât mai puțin, puterea de stat. Altfel spus, anumitor autorități li se încredințează anumite împuterniciri, și nu puterea ca atare.”.

Astfel, prin prisma acestui principiu de drept constituțional și a considerentelor doctrinare, dar și jurisprudențiale ale Curții Constituționale, reținem că orice act normativ, privit în ansamblu, precum și orice prevedere legală particulară urmează să asigure cu strictețe respectarea acestuia și să nu instituie premise pentru o violare directă sau indirectă a principiului dat.

În speța noastră, prevederile art. 225 alin. (3) lit. e), analizate coroborat cu cele ale art. 29 din Codul administrativ, prin faptul că permit instanței de judecată de contencios administrativ (reprezentant al puterii judecătorești în stat) realizarea unor intervenții de apreciere a proporționalității actelor administrative emise de către o autoritate administrativă în exercițiul atribuțiilor sale legale (și care deci vizează exercițiul puterii executive), considerăm că creează premise suficiente pentru ridicarea problemei cu privire la modalitatea în care aceste prevederi legale asigură în practică transpunerea principiului constituțional al separației puterilor în stat, motiv pentru care vedem ca fiind oportună sesizarea, în acest sens, a Curții

Constituționale pentru realizarea controlului de constituționalitate a prevederilor respective din Codul administrativ.

În ceea ce privește incidența prevederilor art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova în speță, vom remarca ca atare că considerentele reținerii acestui articol din Constituție au o conexiune nemijlocită cu cele invocate deja în contextul referinței la art. 6 din Constituție. Astfel, cerința de ordin constituțional cu privire la necesitatea asigurării clarității și accesibilității normelor legale prezintă o importanță deosebită pentru funcționarea statului de drept și asigurarea previzibilității cadrului normativ pentru subiecții vizați de acesta, care ar urma să aibă posibilitatea de a înțelege regula impusă de norma legală și corespunzător să-și potrivească acțiunile sale, pentru a nu o încălca.

Reieșind din acest considerent, reținem că obligația statului de a asigura un cadru normativ clar și accesibil, ca atare, poate fi invocată nu doar de o persoană fizică și juridică privată, ci și de reprezentanți ai puterii publice, în speță de o autoritate publică, reprezentant al puterii executive, care în exercitarea atribuțiilor sale legale, este pusă în situația de a asigura și o respectare a prevederilor legale a căror constituționalitate se solicită a fi verificată prin intermediul prezentei sesizări.

Respectarea cerințelor legate de claritatea și accesibilitatea normei considerăm că se impune cu atât mai mult în cazul prevederilor date din cadrul Codului administrativ, ținând cont de faptul că ele intervin cu o reglementare a unui aspect sensibil, care, așa cum s-a indicat anterior, are conexiuni directe cu punerea în aplicare a principiului separației și colaborării puterilor în stat. Or, în opinia autorului sesizării, ce va fi dezvoltată în cele ce urmează, prevederile contestate din cadrul Codului administrativ sunt formulate într-o manieră deficitară și ambiguă, care nu asigură claritatea necesară cu referire la interacțiunea dintre instanța de judecată și autoritatea publică executivă în contextul subiectului particular legat de proporționalitatea unui act administrativ emis de aceasta din urmă, precum și cu referire la limitele de control (și, implicit, de substituire a voinței reprezentantului puterii executive cu considerentele reprezentantului puterii judecătorești) pe care le are instanța judecătorească.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

În vederea dezvoltării ideilor expuse în cadrul secțiunii D a prezentei sesizări, vom recurge la o expunere consolidată a esenței pretinselor încălcări ale prevederilor art. 6 și 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, dat fiind faptul că acestea au o natură conexă în speța examinată aici.

Astfel, după cum s-a remarcat deja, în opinia autorului sesizării, prevederile art. 225 alin. (3) lit. e), analizate coroborat cu prevederile art. 29 din Codul administrativ, suferă de carențe în legătură cu claritatea textului legal,

ambiguitatea acestora instituind premise pentru o interferență într-un grad nepermis a instanței judecătorești (reprezentant al puterii judecătorești) în domeniile de competență ale unei autorități publice (reprezentant al puterii executive), imixtiunea dată reprezentând o violare a principiului separării puterilor în stat.

În modul practic, lipsa de claritate a prevederilor contestate din Codul administrativ derivă din faptul că ele instituie posibilitatea, pentru instanța de judecată, în cazul unor acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, de a exercita controlul circumstanțelor legate de proporționalitatea intervenției autorității publice prin intermediul actului administrativ respectiv, ținându-se cont în acest sens de prevederile art. 29 din Codul administrativ, ce stabilesc că „(1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:

a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;

b) este necesară pentru atingerea scopului;

c) este rezonabilă.

(3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.”.

Aceste prevederi legale fiind date, considerăm că ele oferă repere prea puține și prea abstracte pentru autoritatea publică care este pusă în situația de a asigura respectarea acestei cerințe legale în contextul emiterii unui act administrativ, și care, în lipsa unui cadru normativ clar și mai detaliat, este expusă la un pericol real ca voința sa să fie substituită de fiecare dată de considerentele subiective ale reprezentantului unei alte puteri în stat, și anume cea judecătorească (ce nu este abilitată să exercite atribuții specifice puterii executive), care și acesta, nefiind în prezența unor criterii mai clare și mai elaborate cu privire la aspectele legate de proporționalitatea acțiunilor administrației publice, are la îndemâna sa o marjă excesivă de libertate în aprecierea acestui criteriu al activității reprezentanților puterii executive și generând prin aceasta un pericol pentru respectarea în modul practic al principiului separației puterilor în stat.

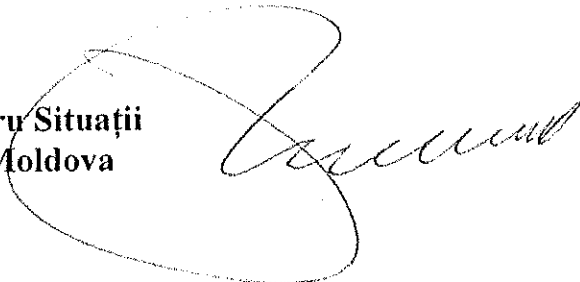
Se va remarca suplimentar în acest sens, că claritatea prevederilor contestate este afectată suplimentar și de existența unor alte prevederi în cuprinsul Codului administrativ, și anume cele de la art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, ce

stabilesc că „(1) *Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.*” și care, în anumite circumstanțe, ar putea ajunge să intre în conflict cu prevederile art. 225 alin. (3) lit. e) din Cod, or acest act normativ nu realizează o reglementare particulară a distincțiilor dintre aspectele legate de oportunitatea unui act administrativ și cele legate de proporționalitatea actului administrativ (ceea ce este un aspect esențial pentru asigurarea clarității acestor norme legale, mai ales pe fundalul faptului că o bună parte din doctrina dreptului administrativ acordă o atenție deosebită conexiunilor dintre oportunitatea și proporționalitatea actului administrativ și situațiilor în care acestea se disting sau efectiv se suprapun).

Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice

**PRIM-MINISTRU,
Președintele Comisiei pentru Situații
Excepționale a Republicii Moldova
Dorin RECEAN**

5 noiembrie 2023

Dos.nr.3-193/23
2-23157245-02-3-04112023

ÎNCHEIERE

05 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Veronica Negru

Judecători

Ecaterina Palancuc și Ina Dutca

Grefier

Ana Roșu

examinând, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de Comisia pentru Situații Excepționale a R. Moldova, în cadrul examinării cauzei civile în ordine de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Partidul Politic "Șansa" împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova cu privire la anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 92 din 03.11.2023

c o n s t a t ă :

1. La data de 04 noiembrie 2023, Partidul Politic "Șansa" s-a adresat la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) cu acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova nr. 92 din 03.11.2023.
2. Cere, reclamantul Partidul Politic "Șansa" anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 92 din 03.11.2023.
3. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 04 noiembrie 2023, s-a transmis Curții de Apel Chișinău, pentru examinare după competență, acțiunea în contencios administrativ depusă de Partidul Politic "Șansa" împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova nr. 92 din 03.11.2023.
4. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2023, s-a ridicat conflict negativ între Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău și Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), dosarul fiind remis la Curtea Supremă de Justiție, pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut, fiind suspendat procesul la examinarea cauzei civile, intentate la acțiunea înaintată de Partidul Politic "Șansa" împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova cu privire la anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova nr.92 din 03.11.2023.
5. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2023, s-a constatat competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cauzei civile de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Partidul Politic "Șansa" împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a R. Moldova cu privire la anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 92 din 03.11.2023.
6. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2023, s-a atras în proces, în calitate de terț, Serviciul de Informații și Securitate.

7. În cadrul ședinței de judecată, reprezentanții pârâtei Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova au depus un demers, prin care au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 225 alin. (3) lit. e) Cod administrativ.
8. În motivarea acestuia, au indicat că, potrivit art. 225 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. (3) În cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe: a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul; b) competența autorității publice de a emite actul; c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite. e) proporționalitatea, în conformitate cu art. 29, a măsurilor adoptate prin act administrativ. (4) Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sânt reglementate expres prin legi speciale.
9. Menționează că, prin poziția sa, Comisia a prezentat argumente necesare care poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe: a) existența situației excepționale; b) competența autorității publice de a emite actul; c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite; e) proporționalitatea, în conformitate cu art. 29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.
10. În legătură cu aspectul referitor la proporționalitate, relevă că, în conformitate cu art.29 Cod administrativ, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporționată în raport cu scopul urmărit.
11. Consideră că, art.225 alin.(3) lit. e) Cod Administrativ și anume exercitarea controlului judecătoresc referitor la proporționalitate, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ, poate ridica o problemă din perspectiva independenței organelor de drept care au proceduri speciale în procesul urmăririi penale, inclusiv secretul anchetei.
12. Menționează că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a reținut că, art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție consacră un principiu fundamental într-un regim politic cu adevărat democratic și are o importantă fundamentală în sistemul Convenției. Rolul statului, în calitate de ultim garant al pluralismului, implică adoptarea de măsuri pentru a organiza alegerile democratice în condiții care asigură libera exprimare a opiniei poporului privind alegerea corpului legislativ (Özgürlük ve Dayanışma Partisi (Ödp) v. Turcia, 10 mai 2012, § 27; Bakirdzi și E.C. v. Ungaria, 10 noiembrie 2022, § 42). Deci, chiar și drepturile garantate de art. 3 nu sunt absolute. Există

loc de „limitări implicite”, iar statele contractante trebuie să dispună de o marjă largă de apreciere în această materie (Labita v. Italia [MC], 6 aprilie 2000, § 201; Vito Sânto Santoro v. Italia, 1 iulie 2004, § 54).

13. Indică reprezentanții Comisiei pentru Situații Excepționale, că în vederea dezvoltării ideilor expuse a sesizării depuse, vor recurge la o expunere consolidată a esenței pretenșelor încălcării a prevederilor art.6 și 23 al.(2) din Constituția Republicii Moldova.
14. Potrivit art.6 din Constituție, în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.
15. Conform art.23 din Constituție, (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.
16. Astfel, indică autorii sesizării că, în opinia sa, prevederile art.225 al (3), lit.e) Cod Administrativ, analizate, coroborat cu prevederile art.29 din Codul Administrativ suferă de carențe în legătură cu claritatea textului legal ambiguitatea acestora instituind premise pentru o interferență într-un grad nepermis a instanței judecătorești (reprezentant al puterii judecătorești) în domeniile de competență ale unei autorități publice (reprezentant al puterii executive), imixtiunea dată reprezentând o violare a principiului separării puterilor în stat.
17. În circumstanțele descrise supra și pentru a evita orice dubiu în vederea aplicării corecte a prevederilor art.225 alin.(3) lit. e) Cod Administrativ, consideră necesară admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în sensul în care aceasta a fost formulată.
18. Reprezentantul reclamantei, Organ Elena a obiectat împotriva admiterii cererii cu privire la excepția de neconstituționalitate a art.225 al.(3), lit.e) Cod Administrativ, invocând că, această normă a fost supusă deja controlului constituționalității.
19. Audiind părțile, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, reieșind din următoarele motive.
20. Colegiul notează că, art.135 din Constituția Republicii Moldova statuează că, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; b) interpretează Constituția; c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției; d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane; e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova; f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție; h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid. Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.
21. În conformitate cu art.4 din Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele

- privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.
22. În acord cu reglementările legale prevăzute la art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.
 23. Art.53 din Constituția Republicii Moldova, indică că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
 24. Totodată, potrivit art.54 din Constituția Republicii Moldova, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alin. (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.
 25. Instanța notează că, în concordanță cu art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.
 26. Potrivit art.12¹ (1) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.
 27. Din conținutul normei legale citate, Colegiul conchide că, procedura ridicării excepției de neconstituționalitate permite judecătorului să soluționeze situațiile, când în procesul judecării unei cauze, părțile sau judecătorul însuși se confruntă cu o incertitudine a normelor ce urmează a fi aplicate sub aspectul corespunderii cu Constituția.
 28. Corespunzător, excepția de neconstituționalitate, reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței unor dispoziții legale, aplicabile sau deja aplicate în cauza dedusă judecării, cu dispozițiile Constituției.

29. Prin prisma celor reliefate supra, se impune de a remarca că, potrivit § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
30. Totodată, în § 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82.
31. În ordinea de idei descrisă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, la caz sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) CPC și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016.
32. Colegiul reține că, conform normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, în cauza concretă pe care o examinează.
33. Colegiul învederează că, în speță, obiectul excepției de neconstituționalitate, îl constituie: Art.225 alin. (3) lit. e) Cod administrativ.
34. În acest context Colegiul menționează că, argumentele reprezentantului reclamantului cu privire la faptul că, norma citată a fost supusă verificării constituționalității nu pot fi reținute, din următoarele considerente.
35. Astfel, Colegiul notează că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 13.11.2020, în vigoare la 13.11.2020 s-a declarat neconstituțional art.225 al.(3) din Codul administrativ în partea în care limitează competența instanțelor de judecată de a efectua controlul proporționalității actelor administrative individuale și normative.
36. Iar prin Hotărârea Curții Constituționale nr.17 din 23.06.2020, în vigoare 23.06.2020, s-a declarat neconstituțional articolul 225 alin.(3) din Codul administrativ în partea în care limitează competența instanțelor de judecată de a efectua controlul proporționalității măsurilor dispuse de către autoritatea publică conform Hot. Curții Constituționale nr.17 din 23.06.2020, în vigoare 23.06.2020
37. Prin prezenta cerere reprezentanții pârâtei au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.225 al.(3) lit.e) Cod Administrativ (în redacția Legii nr.155 din 15.07.2022, în vigoare din 05.09.2022, potrivit căruia: în cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe: e) proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.
38. Colegiul reține că, conform art.6 alin.(1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege,

- care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.
39. Prin prisma art.13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.
 40. Completul judiciar atestă că, obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția fiind ridicată de către Comisia pentru Situații Excepționale a R. Moldova, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sânt aplicabile cauzei.
 41. Drept consecință, Colegiul remarcă că, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei indicate supra, depusă de Comisia pentru Situații Excepționale a R. Moldova, constituie o prerogativă a părții din proces.
 42. Astfel, examinând cererea autorității pârâte cu privire la sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituționalității prevederilor art.225 alin.(3) lit.e) Cod administrativ, Colegiul consideră cererea întemeiată și pasibilă admiterii. Or, prevederile legale a căror control constituțional se solicită, sânt pertinente soluționării litigiului dedus judecății, iar normele vizate sub aspectul excepției formulate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate.
 43. În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.225 alin. (3) lit. e) Cod administrativ.
 44. În conformitate cu art.195, 230 Cod administrativ, art.12¹ Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d i s p u n e:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în cadrul examinării cauzei civile la acțiunea înaintată de Partidul Politic "Șansă" împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 92 din 03.11.2023.

Se transmite Curții Constituționale a Republicii Moldova cererea depusă de Comisia pentru Situații Excepționale a R. Moldova privind controlul constituționalității prevederilor art.225 alin. (3) lit. e) Cod administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

Veronica Negru

Ecaterina Palanciuc

Ina Dutca

COPIA CORESPUNDE
CU ORIGINALUL

